

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ, ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ
Π/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ, ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ
ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ Δ.Ε.
ΤΜΗΜΑ Β'
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ Β'
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ Β'
ΑΥΤΟΤΕΛΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Ταχ. Δ/νση : Ανδρέα Παπανδρέου 37
Τ.Κ. – Πόλη : 151 80 - Μαρούσι
Ιστοσελίδα : www.minedu.gov.gr
Email : spoudonde@minedu.gov.gr
Πληροφορίες : Βάρλα Ά. (Δ.Ε)
Λυμπεροπούλου Φ. (Ε.Α.Ε.)
Μαραγκού Ο. (Ε.Ε)
Ρούνη Π. (Ι.Ε.)
Τηλέφωνο : 210-3443272
210-3442933
210-3442212
210-3443464

Αποστολή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο

Βαθμός Ασφαλείας :
Να διατηρηθεί μέχρι :
Βαθμ. Προτερ. : **ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΝ**

Μαρούσι, 08-08-2025
Αριθμ. Πρωτ. : Φ14.1/98437/Δ2

ΠΡΟΣ:

1. Περιφερειακές Διευθύνσεις Εκπαίδευσης
2. Διευθύνσεις Δ.Ε. της χώρας
3. Δημόσια και Ιδιωτικά Λύκεια της χώρας (μέσω των Διευθύνσεων Δ.Ε.)
4. Ελληνικά Λύκεια του εξωτερικού (μέσω της Διεύθυνσης Π.Ο.Δ.Ε.Ε.Μ.Σ. του οικείου υπουργείου)
5. Σιβιτανίδειο Δημόσια Σχολή Τεχνών και Επαγγελματιών
email: info@sivitanidios.edu.gr

ΚΟΙΝ: Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων
για τον Κοινοβουλευτισμό και τη Δημοκρατία
Τομέας Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων
vouliefivon@parliament.gr
t.sideri@parliament.gr

ΘΕΜΑ: Εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Βουλή των Εφήβων: Βήματα Δημοκρατίας - Κάνοντας πράξη τη συμμετοχή» Λ' Σύνοδος – σχολικό έτος 2025-2026

Σχετ. έγγραφο: το με αρ. πρωτ. 92393/ Δ2/ 24-07-2025 εισερχόμενο του Υ.ΠΑΙ.Θ.Α.

Το Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων για τον Κοινοβουλευτισμό και τη Δημοκρατία διοργανώνει σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού για **το σχολικό έτος 2025-2026** το εκπαιδευτικό πρόγραμμα **Βουλή των Εφήβων: Βήματα Δημοκρατίας - Κάνοντας πράξη τη συμμετοχή**. Το πρόγραμμα απευθύνεται στους μαθητές και στις μαθήτριες των Γενικών και Επαγγελματικών Λυκείων της χώρας, καθώς και των Ελληνικών Λυκείων του εξωτερικού. Ανώτατο ηλικιακό όριο συμμετοχής ορίζεται το 21^ο έτος ηλικίας.

Βασικοί στόχοι του προγράμματος είναι η εξοικείωση των εφήβων με τις αρχές και τις αξίες της δημοκρατίας, με τον τρόπο λειτουργίας και τον ρόλο του Κοινοβουλίου, καθώς και η άσκησή τους σε δημοκρατικές πρακτικές και η ενεργοποίησή τους σε ζητήματα που

απασχολούν το σχολείο, την κοινότητα, την κοινωνία. Το πρόγραμμα φιλοδοξεί να προσφέρει στους μαθητές και στις μαθήτριες, εκτός από γνώση, βήμα για προσωπική έκφραση και δημιουργικότητα, ευκαιρίες για προβληματισμό, διάλογο και συμμετοχή. Οι έφηβοι βουλευτές επιλέγονται από ομάδες μαθητών και μαθητριών – **Ομάδες Συμμετοχικής Δράσης** – που έχουν πραγματοποιήσει κατά τη διάρκεια του προγράμματος δραστηριότητες κοινωνικού ενδιαφέροντος στα σχολεία και στις κοινότητές τους.

«*Η Βουλή των Εφήβων: Βήματα Δημοκρατίας – Κάνοντας πράξη τη συμμετοχή*» εντάσσεται στην εκπαιδευτική διαδικασία και στη σχολική ζωή καθ' όλη τη διάρκεια του σχολικού έτους. Το πρόγραμμα είναι προαιρετικό για εκπαιδευτικούς και μαθητές/τριες, ευέλικτο, καθώς μπορεί να υλοποιηθεί είτε ως αυτόνομο πρόγραμμα εκτός διδακτικού ωραρίου είτε στο πλαίσιο των προγραμμάτων σχολικών δραστηριοτήτων (πολιτιστικών θεμάτων, περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, αγωγής υγείας κ.λπ.).

I. Συμμετοχή σχολείων στο πρόγραμμα

α. Τα σχολεία που επιθυμούν να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα **Βουλή των Εφήβων: Βήματα Δημοκρατίας – Κάνοντας πράξη τη συμμετοχή** (Λ' Σύνοδος, 2025-2026) θα υποβάλουν ηλεκτρονικά την αίτησή τους σε χρονικό διάστημα υποβολής των αιτήσεων που θα ανακοινωθεί στα τέλη Σεπτεμβρίου 2025.

β. Κάθε σχολείο μπορεί να υποβάλει μία αίτηση συμμετοχής υπό την ευθύνη ενός/μίας ή δύο εκπαιδευτικών. Η επιλογή των τριακοσίων (300) σχολείων θα γίνει με μεικτά κριτήρια και κλήρωση, έτσι ώστε να περιληφθούν αφενός σχολεία «ειδικού ενδιαφέροντος» (ειδικά, διαπολιτισμικά, απομονωμένων περιοχών) και αφετέρου σχολεία από όλες τις περιφέρειες.

Η πρόσκληση θα διακινηθεί από το Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού σε όλα τα Λύκεια της χώρας και στα ελληνικά Λύκεια του εξωτερικού.

II. Συγκρότηση των Ομάδων Συμμετοχικής Δράσης των σχολείων

Οι Ομάδες Συμμετοχικής Δράσης των σχολείων που θα συγκροτηθούν κατά το σχολικό έτος 2025-2026 θα αποτελούνται από μαθητές/-τριες της Α' και Β' τάξης Λυκείου. Κάθε σχολείο μπορεί να υποβάλει μία αίτηση υπό την ευθύνη ενός/μίας ή δύο εκπαιδευτικών.

III. Λειτουργία των Ομάδων Συμμετοχικής Δράσης των σχολείων

Στην αίτησή τους προς το Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων για τον Κοινοβουλευτισμό και τη Δημοκρατία οι ενδιαφερόμενοι/-ες εκπαιδευτικοί δηλώνουν τη δέσμευσή τους να πραγματοποιήσουν **τουλάχιστον οχτώ (08)** συναντήσεις (σύνολο: 16 διδακτικές ώρες) με τους μαθητές και τις μαθήτριες στη διάρκεια της χρονιάς. Οι δράσεις των **Ομάδων** θα καταγράφονται σε *ηλεκτρονικό ημερολόγιο*, το οποίο θα αναρτηθεί στην ιστοσελίδα www.efivoi.gr/egrafes .

Στο πλαίσιο του προγράμματος της **Βουλής των Εφήβων** προβλέπεται η πρόσκληση ειδικών στα σχολεία αλλά και η υλοποίηση δράσεων σε εξωσχολικούς χώρους. Το πρόγραμμα μπορεί να εφαρμοστεί εντός και εκτός του σχολείου.

Κάθε σχολείο που θα συμμετάσχει στο πρόγραμμα θα μπορεί να ακολουθήσει τους δικούς του ρυθμούς στη λειτουργία και στην εφαρμογή των δραστηριοτήτων της *Ομάδας του*. Ωστόσο, ορισμένες ενέργειες κρίνονται απαραίτητες όπως: συμμετοχικές διαδικασίες στη λήψη αποφάσεων, τήρηση ηλεκτρονικού ημερολογίου, πραγματοποίηση **τουλάχιστον οκτώ (8)** συναντήσεων.

Το πρόγραμμα μπορεί να συνδεθεί με άλλα μαθήματα του Προγράμματος Σπουδών, όπως η *Ελληνική Γλώσσα, η Ιστορία, η Πληροφορική, η Πολιτική Παιδεία*, να εφαρμοστεί είτε μεμονωμένα είτε διαθεματικά, στο πλαίσιο δημιουργικών εργασιών ή στο πλαίσιο καινοτόμων Προγραμμάτων Σχολικών Δραστηριοτήτων σε θέματα Πολιτισμού, Υγείας και Περιβάλλοντος.

Γενικός κανόνας της λειτουργίας των *Ομάδων* είναι ο συνδυασμός δράσεων βιωματικού χαρακτήρα και συζητήσεων που θα πραγματοποιούνται στις συναντήσεις καθώς και εξωστρεφών ενεργειών οι οποίες θα προετοιμάζονται από τα μέλη κάθε *Ομάδας* και θα υλοποιούνται με βάση τον συνεργατικό σχεδιασμό. Σημαντικό στοιχείο λειτουργίας της *Ομάδας* είναι η αξιολόγηση των ενεργειών της και η επεξεργασία των δυσκολιών ή διαφωνιών που πιθανόν να προκύψουν. Στην κάθε *Ομάδα* μπορεί να λειτουργήσουν και υπο-ομάδες με ειδικότερα υπο-θέματα.

IV. Προτεινόμενα βήματα λειτουργίας των *Ομάδων Συμμετοχικής Δράσης*

Τα προτεινόμενα βήματα λειτουργίας των *Ομάδων* είναι τα εξής:

1. **Συγκρότηση *Ομάδας Συμμετοχικής Δράσης***
2. **Ορισμός του τρόπου λειτουργίας της *Ομάδας* – το Συμβόλαιο της *Ομάδας*:** τα μέλη της *Ομάδας* δεσμεύονται για τη συμμετοχή τους στις εργασίες, καθορίζουν τον χρόνο των συναντήσεων, προβαίνουν σε αρχικές, διερευνητικές συζητήσεις, συμφωνούν για τις βασικές αρχές που θα διέπουν τη λειτουργία της *Ομάδας* και συναποφασίζουν για το όνομα της *Ομάδας*.
3. **Γνωριζόμαστε καλύτερα!** Παιχνίδια γνωριμίας-επικοινωνίας των μελών της *Ομάδας*.
4. **Βουτάμε στα βαθιά... στη δημοκρατία!** Μέσα από παιχνίδια και συζητήσεις προσεγγίζουμε τις έννοιες: δημοκρατία, συμμετοχή στο σχολείο και στην κοινωνία, αρχές ενεργητικής ακρόασης και ενσυναίσθησης, ανθρώπινα δικαιώματα, δικαιώματα του παιδιού. Για τις συναντήσεις αυτές αξιοποιείται το υλικό που τίθεται στη διάθεση των εκπαιδευτικών.
5. **Βουτάμε στα βαθιά... στο θέμα μας!** Μέσα από παιχνίδια και συζητήσεις προσεγγίζουμε τη θεματική ενότητα της *Ομάδας*. Για τις συναντήσεις αυτές αξιοποιείται το υλικό που τίθεται στη διάθεση των εκπαιδευτικών από το Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων του Ιδρύματος της Βουλής των Ελλήνων.
6. **Βγαίνουμε έξω!** Η *Ομάδα* υλοποιεί εξωστρεφείς δράσεις: έρευνες, συναντήσεις με πρόσωπα κύρους ή εκπροσώπους φορέων, επισκέψεις σε φορείς ή χώρους όπου εφαρμόζονται προγράμματα της κοινότητας, δράσεις αλληλεγγύης, δράσεις περιβαλλοντικής ή πολιτιστικής παρέμβασης, προβολές ή άλλες παρεμφερείς δράσεις που σχετίζονται με τη θεματική ενότητα που έχει επιλεγεί.

7. **Δημοσιοποιούμε και ανταλλάσσουμε!** Αναζητείται άλλη Ομάδα με συναφές αντικείμενο και ανάλογη θεματική, με την οποία προγραμματίζεται ανταλλαγή απόψεων (συζήτηση μέσω διαδικτύου ή διοργάνωση επισκέψεων –συναντήσεων των μελών).
8. **Μπαίνουμε στην τελική ευθεία!** Εκδήλωση παρουσίασης των ευρημάτων και αποτελεσμάτων της Ομάδας στο σχολείο ή σε άλλο δημόσιο χώρο. Η εκδήλωση είναι ανοικτή στο κοινό και σε άλλους μαθητές και μαθήτριες του σχολείου. Μετά την εκδήλωση, οργανώνεται αξιολόγηση της δράσης της Ομάδας και επιλέγεται – με ψηφοφορία ή κλήρωση – ο/η εκπρόσωπος που θα συμμετάσχει στην πανελλήνια συνάντηση που θα γίνει στην Αθήνα.
9. **Εργασίες Λ΄ Συνόδου (2025-2026)**
Οι εργασίες της Συνόδου διεξάγονται στην Αθήνα και περιλαμβάνουν: συζητήσεις σε ομάδες και σε ολομέλεια, βιωματικές δράσεις και εργαστήρια, εκδηλώσεις πολιτισμού.

Τα βήματα και το χρονοδιάγραμμα της εφαρμογής του προγράμματος θα οριστούν με σαφήνεια μετά την έναρξη του σχολικού έτους 2025 -2026.

Ως συμβολική επιβράβευση της συμμετοχής των υπευθύνων εκπαιδευτικών στο πρόγραμμα προβλέπεται η αποστολή επιλεγμένων εκδόσεων του Ιδρύματος της Βουλής των Ελλήνων για τον Κοινοβουλευτισμό και τη Δημοκρατία.

ΜΕ ΕΝΤΟΛΗ ΥΠΟΥΡΓΟΥ
Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
Π/ΘΜΙΑΣ, Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ
ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΔΟΜΑΡΚΑΚΗΣ

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο κ. Υπουργού
2. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Πρωτοβάθμιας, Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και Ειδικής Αγωγής
3. Γενική Δ/νση Σπουδών Π.Ε. και Δ.Ε.
4. Δ/νση Θρησκευτικής Εκπαίδευσης και Διαθρησκευτικών Σχέσεων, Τμήμα Α΄
5. Αυτοτελής Δ/νση Ιδιωτικής Εκπαίδευσης
6. Δ/νση Π.Ο.Δ.Ε.Ε.Μ.Σ. - Τμήμα Σπουδών, Προγραμμάτων, Οργάνωσης και Μαθητικών Θεμάτων
7. Αυτοτελές Τμήμα Πρότυπων και Πειραματικών Σχολείων
8. Διεύθυνση Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, Τμήμα Β΄
9. Δ/νση Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Τμήμα Β΄
10. Δ/νση Υποστήριξης Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων και Εκπαίδευσης για την Αειφορία
11. Δ/νση Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας και Καινοτομίας, Τμήμα Α΄
12. Δ/νση Σπουδών, Προγραμμάτων και Οργάνωσης Δ.Ε., Τμήμα Β΄

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ